

ANTHONIE HOLSLAG

EEN BLOED-
OVERGOTEN
DAGERAAD

ZILVERSPOOR

Van Anthonie Holslag verschenen bij Zilverspoor:

De Kerstboom (*novelle*)

Zwarte muren (*verzamelde werken 1*)

Een bloedovergoten dageraad (*verzamelde werken 2*)

Verwacht in 2015:

In het kille ochtendlicht (*verzamelde werken 3*)

© 2014 Anthonie Holslag

© 2014 Zilverspoor

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp: Studio Zilverspoor

Foto omslag: Michaela Stejskalova, ArTDi101/shutterstock.com

Typografie: Studio Zilverspoor

Redactie: Jos Weijmer, David van Eijdhoven, Jeroen Verkroost

Eerste druk, oktober 2014

ISBN 978 94 9076 782 2

NUR 303, 334

Meer over de auteur en deze roman kunt u vinden op:

www.anthonieholslag.com

www.boekenshowcase.nl

www.zilverspoor.com

info@zilverspoor.com

Facebook: [zilverspoor67](https://www.facebook.com/zilverspoor67)

Twitter: [@Zilverspoor](https://twitter.com/Zilverspoor)

INHOUD

Introductie: <i>"Door het konijnenhol"</i>	Pag. 7
De man op het ijs	Pag. 23
Moordplekken	Pag. 35
Familiegeheimen	Pag. 55
Zwarte aura	Pag. 96
Aardedonker	Pag. 131
Dossier patiënt "Z"	Pag. 192
Een gesprek met de Duivel	Pag. 253
De laatste opdracht	Pag. 316
Het vreemde geluid in de ochtend	Pag. 336
Bloedvlekken	Pag. 341
Een bloedovergoten dageraad	Pag. 358
Bungalow 6	Pag. 381
In de mist	Pag. 420
Het huis bij het park	Pag. 441
Het grote eindexamen	Pag. 467

DE MAN OP HET IJS

Er was voor Gregory niets mooier dan om 's ochtends, terwijl de stad waarin hij werkte nog sliep, door het park te schaatsen; om voor één keer de eerste te zijn. Vooral deze winter waarin het kouder was dan normaal, en de weerman sprak over "een buitengewone vorst", deed het hem goed om hier te zijn terwijl de stad langzaam ontwaakte. Ook al was dit park onveilig en werd het door velen in de buurt als "gevaarlijk" bestempeld. Hij voelde zich levend als hij zich zo vroeg inspande, onder controle; het voelde goed om de spieren in zijn dijen, schouders en bovenarmen te voelen branden, om zijn ledematen te voelen protesteren, om zijn bloed te horen suizen en heel even, voordat de dag startte, ver weg van zijn dagelijkse sleur te zijn. Hij kon met geen woord beschrijven hoe prachtig het landschap was. Hoe mooi het was als de velden en bomen door ijzel en sneeuw waren bedekt en hoe de opkomende zon de verse sneeuw en de bevroren rietstengels in een orangerode gloed kleurde, alsof het park, de sloot en de rietvelden verpakt waren in een schitterende koepel, waar noch lucht of licht uit kon ontsnappen. Het voelde als thuis, het voelde warm, hoewel de kou via zijn kuiten omhoog kroop en zijn onderbuik en ballen deed bevriezen.

In de zomer rende hij trouw iedere dag tien kilometer. Het was zijn ontspanning voordat zijn overvolle agenda als een lawine op hem neerstortte. Maar hoe langer de dagen werden, hoe meer hij zichzelf tot zijn inspanningen moest dwingen, en hoe meer hij naar de wintermaanden uitkeek. In de wintermaanden was alles anders. Kouder. Leger. Hij stond met plezier vroe-

ger op, genoot van de stilte en het geluid van knapperend ijs, en had het gevoel dat hij het hele park voor zichzelf had, waar dit in de zomer gevuld was met medesporters. Hij genoot van de vogels die langzaam begonnen te fluiten, of de enkele dronken gestalte die in de verte naar huis strompelde. Het was, zonder enige twijfel, het beste moment van zijn dag. Het voelde beter dan dat schouderklopje op zijn werk of de euforische roes als hij die enkele opdracht binnen haalde. Het voelde ook beter, hoewel hij dit nooit tegen zijn vrouw bekende, dan thuiskomen nadat hij de hele dag in een duf kantoorgebouw had gezwoegd. Deze korte uren in de ochtend waren namelijk voor hemzelf. Er was geen stress of paniek of een abrupte keuze die genomen moest worden. Er waren geen toenemende en zwijgende verwachtingen die nooit werden geopperd maar altijd werden geïnsinueerd; hier was niets anders dan stilte en ijs. Zachte stilte. Onbeschreven stilte. Slechts doorbroken door de geluiden van de natuur, als het ijs bijvoorbeeld aan de oever kraakte omdat het zich verzette, of als de bovenlaag siste omdat het dunne laagje sneeuw in de eerste zonnestrallen smolt.

Tijdens dit soort momenten voelde hij wat hij op zijn werk of thuis bijna nooit voelde: hij voelde zich oppermachtig en sereen, alsof de stilte naar binnen kroop, alsof niet alleen het landschap langzaam, minuut na minuut, door de zonnestrallen werd verlicht, maar ook het landschap dat hij binnen in zich droeg. Het landschap met pieken van stress en vlaktes van rompslomp, van ritme en burgerlijkheid. Een landschap waar hij zich nooit, tenminste niet voor zichzelf, een voorstelling van had gemaakt. Hij gaf het nooit openlijk toe, niet tegen zichzelf of tegen een ander, dat zou te triest zijn, te confronterend. Maar tijdens dit moment van de dag waarop de verantwoordelijkheden nog niet aan hem kleefden, waarop hij kon doen wat hij wilde en een overzicht over het geheel had, durfde

hij die confrontatie, zij het ontwijkend, enigszins aan. Op het water voelde hij zijn jeugdigheid in zijn aderen bonken, voelde hij zich met alles verbonden, was hij één met de bomen, het zonlicht en het water – was hij een geheel. Een dierlijke eenheid tussen staal en ijs.

Op deze ene ochtend was hij, na een nacht onrustig slapen, vroeger dan gewoonlijk opgestaan, en was het park nog in duisternis gehuld. De ramen die hij passeerde, waren donker, de zon moest nog opkomen en er hing een metaalachtige ijzigheid in de lucht die, zo wist hij uit ervaring, binnen een uur zou verdwijnen. Iedere keer als hij onder de brug in het park door schaatste – dit was zijn vijfde rondje, en hij had er nog vijftien te gaan – en de omgeving in zich opsnoof, was het alsof hij zich in een onafgemaakt schilderij bewoog; een schilderij dat bij iedere ronde, als hij weer onder de brug door schoot, door een onzichtbare schilder veranderde omdat er iets aan het geheel was toegevoegd. Een enkele wolk. Een zacht purperen kleur. De eerste voorzichtige oranje lichtstralen die op de platte daken schenen. De reflectie van een rode opkomende zon in de ramen.

En hoewel het landschap prachtig was, had hij moeite de serene en meditatieve rust te vinden, miste hij het gevoel van helderheid dat hij vaak rond deze tijd ervoer. Hij reed harder, probeerde de verstommen- de en euforische endorfine door zijn lichaam te laten suizen, maar slaagde hier slechts gedeeltelijk in. Hij voelde zich gejaagd, maar hij was dan ook iemand die zelfs tijdens zijn meest serene momenten een onrustige oogopslag had. Voor vreemden leek hij er nooit met zijn gedachten bij te zijn; hij was altijd afgeleid, en wekte de indruk, in welke situatie dan ook, op de verkeerde tijd en plaats aanwezig te zijn. *Een te kleine jongen*, zou zijn vrouw sarcastisch, cynisch en vermoed zeggen, *die te groot pak aanheeft*. Zo voelde hij zich ook. Misplaatst. Een man in een verkeerd pak, in

een verkeerde baan en misschien nog wel belangrijker, een man in een verkeerd leven. Er knaagde iets aan hem, er kriebelde iets in zijn onderbuik, maar tijdens zijn enorme endorfinekick – hij had inmiddels alweer tien rondjes geschaatst – waarin de adrenaline in witte flitsen op zijn netvlies explodeerde, kon hij het gevoel slechts vagelijk aan zijn aankomende werkdag of aan de ruzie van gisteravond koppelen. Hij wist niet eens meer waar die ruzie over ging. Ongetwijfeld over iets banaals. Het ging altijd over iets banaals. Over de afwas of over de familie of over een telefoontje dat niet was gepleegd. Het ging zelden over de ware reden achter al die ruzies, die hij slechts onbewust onderkende: het feit dat ze in een sleur waren geraakt, dat gedegeheid nu belangrijker was dan avontuur. Ze hadden geen kinderen (dat vonden ze allebei best), ze hadden geen dromen (vonden ze ook allebei best), ze hadden alleen een hypotheek, veeleisende banen en een aantal schrale verwachtingen waar niemand aan kon voldoen. Maar hoe troosteloos dit ook was, en hij was ongetwijfeld niet de enige dertiger die zich zo voelde, toch kon dit niet de reden voor zijn onrust zijn. Het was ook niet zijn werk. Naast zijn dagelijkse stress was hier ook niets buitengewoons; er was niets abrupts of ingrijpends gebeurd, geen ingewikkelde opdracht of een crisisberaad of een moeilijke beslissing. Niets dat hij niet aankon. Dus wat was het dan? Waarom voelde hij zich zo ongemakkelijk? En zodra hij deze vraag formuleerde, hij was inmiddels in zijn elfde rondje en zijn schaatsen schraaptten over het ijs, borrelde het antwoord in zijn volledigheid in hem op. Hij kende dit gevoel. *Hij was niet alleen.* Hij had dit vaker ervaren. Hij wist hoe het voelde als iemand je bespiedde, als je werd gadeslagen, als iemand heimelijk naar je keek. Hij wist het vanuit zijn jeugd, hij wist het van kantoor en hij wist het van de blikken die zijn vrouw soms naar hem wierp. Blikken die niet gezien dienden te worden,

maar die hij desondanks opmerkte. Blikken van woede, van teleurstelling of in het geval van zijn werk, blikken van achterdocht en jaloezie. Blikken die iedere leidinggevende moest ondergaan. Hij wist dat iedereen over hem sprak, wat zijn onrust enigszins verklaarde; overal waar hij kwam was er tegelijkertijd stilte en geroezemoes. Hij was verdomme niet alleen, en met deze gedachte, een gedachte die hij niet langer kon negeren en die plotseling met vastberadenheid aan hem vrat, zwenkte hij met zijn schaatsen naar rechts, maakte een knarsend geluid en draaide zich een kwartslag om. Het ijzer onder zijn schaatsen spugde kleine witte naalden. Hij maakte krassen in het ijs.

Er was niemand. De sloot voor hem en achter hem was leeg. Toch had hij het gevoel dat er iets bewoog, tussen de zwierende bomen en rietstengels, iets net buiten de grenzen van zijn gezichtsveld. Iets dat hij zag, maar tegelijkertijd niet zag, zoals een inktvlek die slechts na een aantal minuten turen vorm begint te krijgen.

Dit was een onveilig park, zo wist hij, waar een aantal gewelddadige overvallen en verkrachtingen hadden plaatsgevonden. De bekendste en meest verontrustende was een moord op een aantal kinderen geweest, die in alle kranten had gestaan. De dader was goddank opgepakt en had, als hij de geruchten mocht geloven, aan de andere kant van het park gewoond. *Ik zie ze*, had de man naar de journalisten geschreeuwd, toen hij door de politie naar buiten werd begeleid. Hij had een papieren zak over zijn hoofd. Op de vraag wat hij zag, antwoordde hij: *De meisjes*. Tegen de rechter zou hij verklaren: *Ik moest het doen*. Dat was twee jaar geleden en sindsdien was er niets gebeurd. Niets. Behalve een dronken man die vaak op een bankje in slaap viel en het tegen iedereen over meisjes in rode jassen had. Of de zwerver die was doodgevroren en de woorden "ze zuigen aan me" in de sneeuw had geschreven.

De typische tragedies van een stad. Dus waarom voelde hij zich dan zo angstig? Waarom drukte de duisternis, de bomen, de rietstengels – en alle bewegingen daartussen – plotseling op zijn borst?

Omdat jij je altijd onrustig voelt, zou zijn vrouw zeggen, en ze had zonder enige twijfel gelijk. *Omdat je een kind bent, in een te groot pak*. Maar het kon ook een andere reden zijn. Het kon ook zijn dat er iets was. Hoe vaak had zijn instinct immers niet gelijk gehad, als hij weer eens naar huis liep na een avond stappen, en aan een vechtpartij of beroving was ontkomen? Hoe vaak had dit gevoel hem niet in zijn jeugd gered? Alle dronken stiefvaders en gebroken pleegzinnen ten spijt.

Hij wist wanneer hij in gevaar verkeerde. En er was nu gevaar.

Hij tuurde de duisternis in, lette op iedere beweging en probeerde gestalten van bomen en schaduwen te onderscheiden. Het lukte hem niet. Hij kon niet meer dan tien meter voor zich uit kijken, en alles bewoog. De oever was rusteloos. De bomen zwiepten ongedurig, de rietstengels bogen en hij hoorde het kraken van het ijs. Even had hij het idee dat hij het ijs onder hem voelde bewegen, alsof daar iets enorms zwom; toen was de suggestie weer weg.

‘Is daar iemand?’ riep hij. Een stomme en onmogelijke vraag, alsof iemand met kwaad in de zin werkelijk zou antwoorden. Toch spitste hij zijn oren. Maar ondanks de onrust bleef alles stil.

De sloot was niet zo groot, ongeveer vijf kilometer in de omtrek en op welk punt je ook stond, je had op een heldere dag uitzicht over het hele park, en je zou makkelijk iemand aan de andere kant kunnen zien. Er was slechts één blinde hoek, bij de westelijke ingang, daar stond een groep bomen die de sloot ongeveer 500 meter van het oog onttrok. Het zou theoretisch mogelijk kunnen zijn, maar niet waarschijnlijk, dat hij de sloot met een andere schaatser deelde en dat deze per-

soon zich achter de bomen bevond. Dus wachtte hij, terwijl het ongemakkelijke gevoel toenam.

Waarom ga je dan ook naar het park, hoorde hij zijn vrouw in zijn achterhoofd opnieuw zeggen, en hij wist plotseling weer waar de ruzie gisteravond over ging. Over het feit dat hij 's avonds zo vroeg naar bed ging. Dat hij schaatste. Ze begreep zijn fascinatie met sporten niet. We hangen geen enkele avond meer voor de televisie, had ze gezegd. (Alsof haar programma's zo interessant waren.) Gevolgd door het dodelijke: We zijn twee vreemden in een huis.

Ze vond het park niets. Er was volgens haar teveel in het park gebeurd. Te slechte "vibes". *Heb je die moordenaar niet gehoord dan?* had ze gevraagd, alsof je die idioot inderdaad moest geloven. Ze was een vrouw die alle sensatieverhalen op de voet volgde, ze viel niet met een boek maar met de Panorama of Libelle in slaap. *Hij claimde dat er dode meisjes in het park lagen begraven. Hij wist alleen niet waar. Hij zei dat hij hun geesten zag.* Hij deed wat hij altijd deed als ze met een monoloog begon: hij knikte en haalde zijn schouders op. Hij herinnerde zich nog dat ze het hele park hadden omgewoeld, hij had die zomer niet kunnen rennen, met name omdat ze dachten dat er in deze vreemde uitspraken een waarheid verscholen lag, en ze niet waren geopperd door een narcistische en sensatiezoekende krankzinnige. (Hij moest onbedoeld weer denken aan zijn vrouw.) Iedere centimeter van het park was onderzocht en ze hadden niets gevonden, zelfs geen dierenbotje; toch namen in de opinie van zijn vrouw de verhalen alleen maar in waarde toe. Hoe groter het mysterie, des te groter de sensatie. *Ze is meerdere keren gezien. Meerdere mensen hebben het over een meisje. En ze is kwaadgezind. Mediums voelen het.* Hij had toen gelachen. *Weet je nog wat de zwerver in de sneeuw had geschreven?* Hij wist het. "Ze zuigen aan me." Geen mens, behalve zijn vrouw, wist wat daarmee werd bedoeld.

Hij had een hekel aan haar onzin, aan haar goedgelovigheid. Maar net zoals iedere dwaas was hij juist om de eigenschappen die hij nu afwees verliefd op haar geworden. Ze waren water en vuur, staal en ijs, en er waren momenten waarin hij zich afvroeg, zoals nu, wat hen in hemelsnaam verbond. *Je schaatst alleen maar omdat je onrustig bent*, had ze gezegd. *Je bent als een vondeling zonder huis*. En misschien had ze daar ook wel gelijk in. Hij had zijn hele jeugd immers bij pleeggezinnen gewoond.

Maar juist die ervaringen – de ervaringen van onzekerheid, niet weten waar je aan toe was, waardoor je gedwongen was om je voelsprieten uit te steken en te luisteren naar de niet geformuleerde woorden – vertelden hem dat daar iets was. Daar aan de andere kant van het ijs.

Het meisje, het meisje! plaagde zijn vrouw, maar hij schudde de gedachte uit zijn hoofd.

‘Is daar iemand?’ riep hij opnieuw. En dit keer hoorde hij onmiskenbaar iets schrapen. Een schaats, een beweging, ergens dichtbij. Hij voelde die beweging weer, alsof iets onder het ijs bewoog en toen hij naar beneden keek, naar het ijs tussen zijn voeten, zag hij heel vluchtig een gezicht bewegen. Een klein rond gezicht, blauw van de kou, dat met het kolkende water werd meegesleurd.

Dat gezicht staarde terug. Zocht zijn ogen. Smeekte.

Hij gilte. Het geluid kwam diep vanuit zijn borst. En zonder het te beseffen, maakte hij een sprong naar achteren. De ogen onder het ijs knipperden. Het gezicht was in doodsangst vetrokken. *Help me*, zeiden haar blauwe lippen. *Help me...* Ze bonkte met haar vuisten tegen het oppervlak, hij zag haar knokkels bloeden, ze schraapte met haar nagels, probeerde zich vast te houden en vocht tegen de onderstroom die haar meetrok. Ze was ongetwijfeld door het ijs gevallen. Dat kon niet anders. Hoewel hij, voor zover hij wist, geen wak had

gezien. Hij viel op zijn knieën. Schraapte de sneeuw weg en keek het gezicht strak aan. Probeerde met zijn vuisten door het ijs te slaan. 'Hou vol,' schreeuwde hij. 'Hou vol!' En keek tegelijkertijd om zich heen.

Een van de dingen die hij in zijn jeugd had geleerd, een van de dingen die hem hadden gered, was de snelle manier waarop hij kon denken. Hij legde onmiddellijk verbanden en koppelde daar beslissingen aan. Dat kwam ook in zijn leiderschap naar voren, en had hem bovenaan de ladder gebracht, het had hem in zaken veel vruchten afgeworpen. Nu kwam deze eigenschap hem weer van pas. Hij keek over zijn schouder en berekende onmiddellijk de afstand op het ijs en ook, zonder dit te beseffen, de kracht van de onderstroom. Dat was natuurlijk slechts een gok, grotendeels gebaseerd op instinct. Maar hij twijfelde geen moment. Hij beukte op het ijs, probeerde met zijn ogen het blik van het meisje te vangen en wees, terwijl hij hoopte dat ze het begreep, naar het andere uiteinde van de sloot, waar de brug zich bevond. Het was 200 meter in de verte. Niet meer.

Het meisje staarde. Schreeuwde. Beukte met haar handen. Hij zag haar lippen bewegen, terwijl het water kolkend langs haar gezicht stroomde. Maar hij hoorde haar niet. *Brug*, vormde hij met zijn lippen. En wees opnieuw. *Brug*. Hij had geen tijd meer. Dezelfde eigenschap die hem zo vaak had geholpen, vertelde hem dat hij geen tijd meer had. Hij stond op, zonder nog iets tegen het meisje te zeggen – het was nog een kind verdomme, slechts een kind – en schaatste zoals hij nog nooit had gedaan.

Je bent een sul, zou zijn vrouw tegen hem zeggen. *Je moet haar redden. Je bent een kind in een te groot pak. Breek het ijs!* Maar ze begreep het niet. Ze zou het nooit begrijpen. Hem niet. Zijn gevoelens niet. De stilte die tussen hen was gedrongen. Het ijs was hier te dik. Het ijs onder de brug was altijd nat en slecht bevroren. Als

hij het meisje wilde redden, moest hij het daar doen. Hij schaatste. Zijn dijbenen brandden. Zijn longen spuugden en met iedere beweging tolden de gedachten onsamenhangend in zijn hoofd. Maar tegelijkertijd was hij helder, in het hier en nu, zoals hij nooit eerder was geweest.

Sneller! Sneller! Gevolgd door: *“Ze zuigen aan me.”*

Bij de brug stond hij stil, hij draaide zich om en zag vijftig meter achter hem iets roods – haar jas! – onder het ijs bewegen. Zag een klauwende hand onder het oppervlak. Hij keek naar het ijs. Peinsde. En trok vervolgens met dezelfde snelheid, met dezelfde helderheid, zijn schaats uit. Hij had nog maar weinig tijd. Maar tegelijkertijd wist hij precies wat hij moest doen.

Je voelt je nergens thuis. We zijn twee vreemden. Er zijn hier slechte vibes.

Hij bukte, hield de schaats boven zijn hoofd, en bracht hem met al zijn kracht naar beneden, zodat het blad in het ijs hakte. Onder hem verscheen het meisje. Haar lippen waren nu paars. Hij zag de dood op haar gezicht.

‘Hou vol! Hou vol!’ schreeuwde hij. ‘Hou vol!’

Zijn werk, zijn huwelijk, het dagelijkse ritme. ‘Hou vol...’

De vernedering.

Ze had haar nagels in het ijs gezet. Hij zag hoe de nagel op haar middelvinger openscheurde en beukte tegelijkertijd harder, panischer, sneller. Ijsregens spotten omhoog, hij zag het uiteinde van het blad in het ijs verdwijnen, water borrelde naar boven toe. Met zijn andere hand begon hij het ijs weg te breken. Onderwijl keek hij het kind aan, onderhield hij oogcontact. Hoe oud was ze? Acht? Negen? Net zo oud als hij toen hij naar zijn eerste pleeggezin ging? Hij kon dit niet laten gebeuren! Hij kon haar niet laten sterven. ‘Je bent niet alleen!’ schreeuwde hij. Zijn stem schalde door het park. Hij beukte nu met zijn linkerhand in de ijzige

smurrie die in het gat was ontstaan en trok brokken ijs weg.

‘Nog even,’ schreeuwde hij. ‘Nog even, nog heel even.’

Ik moest het doen, had de man gezegd. Ik moest het doen. Ik zag ze in het park. Meisjes met rode mantels aan.

Haar vingers schraaptten. Haar nagels braken. Kleine wolkjes van bloed werden door de stroming meegevoerd.

‘Nog even, heel even.’

Help me, zeiden haar lippen opnieuw.

Op dat moment brak hij door het ijs. Het water spoot als een fontein omhoog en hij voelde een straal koud water in zijn mouw golven; er brak een groot stuk ijs onder zijn vingers los, en hij gooide het naar achteren, zoals een hongerige ijsbeer op de Noordpool een zeehond uit een wak op het ijs smijt. Het vochtige stuk ijs kletterde tegen het oppervlak. Onder hem, onder de kolkling en het schuim, werd een gezicht zichtbaar. Het meisje snakte naar adem. Haar paarse wangen zogen zuurstof naar binnen toe. Ze kwam omhoog en knelde haar armpjes om zijn nek. *Hallo Gregory, zei ze. Haar adem was koud, haar lippen waren koud. Haar armen waren twee bevroren staafjes. We hebben op je gewacht...*

Wat!? Hiervoor werkten zijn hersens te traag. Veel te traag. Hij voelde de armen om zijn nek knellen.

We zagen je iedere ochtend schaatsen...

Het spookt in het park, had zijn vrouw gezegd. Zwerfers hebben meisjes in rode jassen gezien. Die man die doodgevroren is, heeft iets in de sneeuw geschreven. Wat was het ook alweer? “Ze zuigen aan me.” Het meisje lachte en zoende hem op zijn wang.

We hebben eeuwig op je gewacht... Eeuwig...

En terwijl ze dit deed, zag hij andere gedaanten onder haar bewegen. Nog meer meisjes. Nog meer blauwe gezichten. Ze grijnsden. Ze keken met hun zwarte ogen naar hem op.

Hij was te verbijsterd. Te moe. Het ging te snel. Hij probeerde zich van het meisje los te wrikken, maar ze fluisterde in zijn oor: *Probeer je voor te stellen hoe moeilijk het is om jou iedere ochtend te zien schaatsen, iedere ochtend weer, en tegelijkertijd te moeten wachten.* Ze keek hem in zijn ogen. Haar ogen waren zwart. Gitzwart. Geen oogwit. Hoe had hij die ogen ooit als menselijk kunnen beschouwen? *Terwijl we oh zo hongerig zijn.* Ze lachte. Scherpe tanden, alsof ze waren gevijld.

Ze trok hem naar beneden. Hij probeerde zich te verzetten, zich aan de kant vast te houden. Maar ze was te sterk en sleurde hem mee. Ze lachte. Een hoog schrill gelach. Met daarboven een ander geluid. Een dof geluid. Een geluid dat hij herkende, hoewel het niet menselijk leek. Het borrelde uit zijn borst, klapte uit zijn longen: een benauwde mannenschreeuw.

Hij viel in het water. Het spatte om hem heen. Schuimde. Borrelde. Hij voelde andere handen zijn jas vastgrijpen en nog voordat hij zijn handen op het ijs kon planten, werd hij naar de bodem gesleurd. Alles werd donker. Boven hem was een zwart gat, dat scherp tegen het ijs afstak. Zijn longen barsten. Hij probeerde er naartoe te zwemmen, maar ze grepen zijn benen vast.

Ik ga dood, dacht hij. Ik ga dood. En in die allerlaatste seconde zag hij zijn vrouw, zijn werk, die verspilde jaren en het schaatsen. Ja, hij dacht aan het schaatsen. En wat voor verlossing dat altijd voor hem was.

MOORDPLEKKEN

‘Nou, wat gaan we doen?’ Ze keek hem onder de rand van zijn paraplu aan, en had een ondeugende schittering in haar ogen. Het was vier uur in de middag en midden in het voorjaar. Toch had de dag niet de helderheid die andere dagen hadden. De wolken hingen zwaar en laag aan de hemel. De straten waren grijs en in een schemering gehuld.

‘Heb je een voorkeur?’ Ze lachte, zoals ze de hele dag lachte; verleidelijk en onzeker. Ze was mooier dan hij had verwacht. ‘Wil je misschien nog even lopen? Of wil je misschien ergens naar binnen gaan?’ Toen, geheimzinnig: ‘We hebben nog niet alles gezien.’

Hij lachte naar haar maar voelde datgene wat hij al de hele dag voelde, tenminste, sinds hij hier om twee uur met de trein was aangekomen. Een mengeling van paniek en verbazing, van een emotie die als een koord gespannen was tussen zelfvertrouwen en complete onzekerheid. Vond ze hem leuk? Vond hij haar leuk? Kwam hij goed over? Vond ze hem niet, zoals hij zichzelf soms vond, een volslagen idioot? Hij dacht weer aan zijn ex-vriendin, de vrouw die hem zes maanden daarvoor op net zo’n bewolkte dag had gedumpt om redenen die hij nog steeds niet begreep. “*Je bent zielig, Conlon,*” had ze gezegd met een tas in haar hand. Ze had strijdlustig in de deuropening gestaan om hem de laatste wond toe te brengen. Haar haren nat van de douche, bliksem in haar ogen en een ik-kan-nu-allesdoen uitdrukking op haar gezicht. “*Een vieze, smerige zielenpoot.*” Hij had geen idee waar dit vandaan kwam. Ze hadden ruzie gehad, waar, maar niets dramatisch. Hij had zich niet vreemd gedragen. Hij had haar niet

geslagen. Hij was niet vreemd gegaan. Hij had alleen gezegd dat het "niet werkte", dat ze "niet op dezelfde golflengte" zaten. Het was niet eens zijn bedoeling om de relatie af te breken, meer om die bij te sturen, om haar te vertellen wat hem dwars zat. Ze had zelf een conclusie getrokken. *"Jij en al je boeken. Je bent zielig."* Ze keek over zijn schouders naar de donkerbruine boekenkasten die naar het plafond reikten. *"Ik heb zelden zo'n kneus als jou ontmoet."*

'We kunnen naar een pub gaan?' zei het nieuwe meisje nu. Zijn eerste date in zes maanden. 'Of we kunnen nog een wandelingetje maken, zodat ik je de andere plekken kan aanwijzen.' Ze wiegde met haar heupen en beet op haar lip. Het was overduidelijk waar haar voorkeur naar uit ging. 'Wandelen, toch?' voegde ze eraan toe.

Ze hadden elkaar op internet ontmoet. Op een forum voor belangstellenden. Na de catastrofale vergissing van de vorige keer, wilde hij nu een vriendin die dezelfde interesses had als hij. Niet een vriendin die zijn boeken later zou vervloeken.

"Een kneus. Een zielige god-vergeten kneus. Je leeft meer daar," wijzend naar de boekenkasten, *"dan hier onder de mensen. Ik heb zelfs het gevoel dat je op ons neerkijkt."*

Hoewel zijn ex niet bijzonder intelligent was, troffen deze woorden hem toen; ze raakten ongetwijfeld een bepaalde basale waarheid aan. Hij was inderdaad in sommige opzichten een "kneus", zoals zijn ex dat zo mooi uitdrukte. Hij had zichzelf inderdaad afzijdig gehouden, wat in hoge mate, zo redeneerde hij achteraf, zijn belangstelling en fascinatie had gevoed. Zijn "hobby", zoals hij het eufemistisch noemde, moest toch ergens op gestoeld zijn? Er moest toch ergens een psychologisch proces zijn dat obsessies aanstuurde? Misschien was het inderdaad de ongemakkelijke verhouding die hij met de buitenwereld onderhield.

Hij begreep menselijke interacties niet. Hij begreep

niet hoe mensen dachten. Dit maakte zijn eerste ontmoetingen met vrouwen zo pijnlijk urgent. Hij wist nooit wat hij moest doen, wat hij moest zeggen of wat er van hem werd verwacht. Hij had niet het sociale instinct dat anderen leken te hebben. Hij kon zich niet concentreren op *"small talk"*. Als iemand iets zei, wist hij het niet onmiddellijk aan te vullen of het gesprek persoonlijk te maken. Pijnlijke stiltes werden in zijn nabijheid niet gevuld. Ze bleven vreten, vreten en vreten, totdat er in de conversatie een waar gat was ontstaan.

"Wat is je hobby?" vroegen ze dan, om de stilte op te vullen. Als hij hun vraag beantwoordde, werden zijn luisteraars altijd lijkleek. *"Oh,"* zeiden ze dan, terwijl hun gedachten tien verschillende richtingen in snelden. *"Oh, dat is interessant..."*

Zijn ex had dat niet gezegd, zij moest lachen. Met dezelfde ogen die een aantal maanden later zo koud zouden zijn. *"Je bent vreemd,"* had ze gezegd. *"Vreemd en gek. Maar het is wel een beetje macaber."*

Dit nieuwe meisje, Lydia, zou hem niet *"vreemd"* vinden. Of kleinzielig. Ze deelde zijn fascinatie. Zijn obsessie had hen als het ware bij elkaar gebracht.

'Er zijn hier verschrikkelijke dingen gebeurd,' zei ze nu. Ze hield haar vingers nog steeds aan de rand van zijn paraplu. Ze kon niet stil staan, misschien door de kou en regen, ze trappelde met haar voeten op dezelfde plek. *'Echt verschrikkelijke dingen. Dingen die niet eens de krant hebben bereikt...'*

Ze had een witte bontjas aan. *'Nepbont,'* had ze op het treinstation tegen hem gezegd, *'Ik dood geen dieren.'* En onder die jas, zo was hij er gaande weg achtergekomen, had ze een korte zwarte jurk aan en visnetkousen waar ze gaten in had geknipt. Die zwarte kleding stak af op haar bleke huid en geblondeerde haren, waarvan ze, misschien om op te vallen, plukken roze had geverfd, zodat ze samen met die jas op een suikerspin leek. Ze danste non-stop en wapperde zelfs

als ze stil stond altijd met een ledemaat. Nu stampte ze als een klein meisje in de plassen en schopte golven water omhoog. Nee, zij zou hem geen kneus noemen. Ze had net zo'n merkwaardige verstandhouding met de wereld als hij zelf had.

"Ik voel me misplaatst," had ze ooit eens tijdens een van hun chatsessies gezegd. En dat was een understatement.

Ze lachte naar hem, ongeduldig en bemoedigend. Haar blonde haren en witte bontjas waren doorweekt.

'Wat voor plekken?' vroeg hij nieuwsgierig, en tot zijn grote schaamte, gretig. Gevolgd door het alom beleefde en bescheiden: 'Moeten we niet ergens naar binnen toe? Straks word je ziek.' Ook nu probeerde hij weer "het juiste" te doen.

Ze had geen paraplu meegenomen. Dat was het eerste wat hem opviel, naast haar theatrale verschijning, toen hij uit de trein was gestapt. Ze had hem aangekeken en om zijn verbaasde burgerlijkheid gelachen. 'Nou, dan word je nat. Ga je dan dood?' had ze gevraagd. Nu zei ze: 'Ik ben al ziek. Volgens mijn kennissenkring dan...' Ze liet zich naar achteren vallen en leunde tegen de spaken van een hek. Ze stonden voor een knots van een kathedraal, die volgens haar de trekpleister van dit Noord-Engelse plaatsje was. 'Is het niet grappig,' had ze hem verteld, 'dat mensen geld betalen om over graven te lopen? Terwijl niemand vrijwillig naar een kerkhof gaat.' In de regen waren de straten en pleinen leeg.

'Het zijn hele mooie plekken.' Nog steeds die glimlach op haar gezicht. Ze had haar lippen zwart geverfd, waardoor haar tanden gelig afstaken. Haar ogen gloeiden. 'Waar verschrikkelijke dingen zijn gebeurd.'

Ze was drie jaar jonger dan hij. Tenminste, volgens de chatsessies en de e-mails die ze naar elkaar hadden gestuurd. Zeker weten op het internet deed je het natuurlijk nooit. Maar terwijl hij zo stond te aarzelen,

voelde hij zich veel ouder. Meer dan tien jaar. Zijn beschaafde deel, dat zich hardnekkig aan de regels van fatsoen probeerde te houden, vooral de regels die golden tijdens een eerste date, vertelde hem dat hij samen met haar naar een pub moest gaan en dat haar onderzoekende vraag een test voor hem was. Ze moest het toch ongetwijfeld koud hebben. Het andere deel, het deel dat gefascineerd was door moord en doodslag, raakte steeds meer in betovering door dit vreemde meisje dat klaarblijkelijk van de regen genoot.

‘Je kunt daar de slechte *vibes* echt *voelen*.’ Ze zei het zo volledig opgetogen, zo onschuldig, dat het duidelijk was waar haar voorkeur lag.

‘Laat maar zien dan,’ zei Conlon lachend. ‘Breng me naar de plekken toe.’ Ze sprong letterlijk van enthousiasme op, hield zichzelf in balans door de spaken van het hek vast te houden, zwenkte hem met haar linkerbeen en leidde hem langs de kathedraal.

“*Houd je daar van?*” had zijn ex aan hem gevraagd, toen ze zijn boekenkasten voor het eerst zag en de titels van de boeken bestudeerde. “*Ja,*” had hij geantwoord. “*Onmenselijke daden fascineren mij.*”

“*Waarom?*”

Hij had gearzeld. Niet wetend hoe hij het moest uitleggen, of dat hij het zelf begreep. “*Omdat gruweldaden de mens op het meest basale niveau ontleden,*” had hij geantwoord, “*Door moorden te analyseren, kunnen we de mens beter begrijpen.*” Dat was slechts ten dele waar. Het andere antwoord, dat hij niet durfde te zeggen, was dat hij gefascineerd was door de Dood. En niet zomaar de Dood, maar de gruwelijke Dood. De onverwachte Dood, als iemand om egoïstische en onbezonnen redenen uit het leven werd gerukt.

Ze had toen aarzelend geknikt, hoewel ze het niet begreep. Ze vatte het niet en misschien was dat ook wel achteraf het doodvonnis van hun relatie geweest. De meest monsterlijke daad kwam uit de mens voort,

werd door menselijke passies voortgedreven. In deze zin was moorden misschien wel de meest ultieme menselijke daad. Andere diersoorten deden het niet. Zij pleegden geen politieke moorden. Waren geen slachtoffers van lustmoorden of *crimes passionels*.

Hij wist, terwijl hij daar in de regen liep, dat hij dit niet aan het meisje voor hem hoefde uit te leggen. Ze was net zo gefascineerd door de Dood als hij. Ze draaide zich na iedere tien meter om, om zichzelf ervan te verzekeren dat hij haar nog steeds volgde, en had zelfs in de kou en regen een brede grijns op haar gezicht. 'Het zal je niet teleurstellen,' zei ze. 'Je voelt de *vibes* nog steeds.'

Hij had *Little Lil*, zoals ze zichzelf noemde, op een website gevonden die geheel gewijd was aan moorden en gruweldaden in Engeland. Hij was verbaasd dat zulke websites bestonden. Hij was verbaasd dat mensen deze passie deelden. Hoewel hij eigenlijk niet verbaasd hoefde te zijn. Hoeveel spookhotels waren er wel niet, of hoeveel Jack the Ripper-wandelingen in London? Mensen werden nu eenmaal tot het gruwelijke aangetrokken.

"Ben je ook zo verslaafd aan mysterie?" had ze via een forum aan hem gevraagd. "Ja," had hij geantwoord, en hun contact was gelegd. Onopgeloste moorden waren de *crème de la crème* en spraken het meest tot de verbeelding. Hij was verbaasd hoeveel onopgeloste moorden de afgelopen jaren in Engeland hadden plaatsgevonden. Dit plaatsje bezat alleen al zeventien onopgeloste voorvallen. "Ik ben geboren in een moordstad," had ze geschreven.

Ze liepen bij een poort het hek door en kwamen uit op een binnenplaats, aan de zijkant van de kathedraal, waar doornstruiken zich tegen de muur hadden genesteld en waar groene struiken en bomen, bijna in wildgroei, fel afstaken tegen de grauwe, lage lucht. Er stond een standbeeld van een priester, zag Conlon

toen hij dichterbij kwam, waarvan het donkergrijze gesteente door vogels was ondergepoept. De pater stond gebogen met de Bijbel in zijn hand, zijn dode ogen starend naar de opgehoopte en verdorde bladeren, die zich aan de voet van het standbeeld hadden verzameld.

‘Dit hier wordt *Madge’s Place* genoemd omdat zij hier, in 1898, haar leven heeft verloren. Ze werd onder het standbeeld gevonden. Haar keel van links naar rechts opengesneden. Het bloed was in haar jurk getrokken. Ze scheen hier al drie dagen te hebben gelegen. Volgens het autopsierapport had het geregend en waren haar mond en keel met regenwater volgelopen. Haar ogen staarden naar het standbeeld boven haar.’

Conlon stond stil en keek naar de rode tegels onder zijn zwarte schoenen. Hij bukte, veegde de bladeren weg en raakte de grond heel even aan.

Hier had zich dus een drama voltrokken. Een onomkeerbaar drama. Iemand had hier om haar leven gevochten en verloren en had haar belager ongetwijfeld in het laatste ogenblik aangekeken. Wat had ze gedacht? Wat had ze gevoeld? Had ze de Dood voelen naderen of had ze het tot het laatste ogenblik ontkend?

‘Ze was een prostituee,’ zei Lydia nu. Ze stond achter hem. Haar lichaam was voor het eerst stil. Ze hield haar handen in de zij, waardoor ze – zoals ze daar stond – op Peter Pan leek. ‘De dader is nooit gepakt. Ze is het laatst in een winkelstraat hier om de hoek gezien. Men vermoedt dat een potentiële klant haar hierheen heeft gelokt en haar heeft vermoord. Het betrof hoogst waarschijnlijk een bekende. De moordenaar heeft, volgens het rapport, hier nog een aantal minuten gestaan voordat hij vluchtte. De politie vond bloedsporen bij de scheenbenen van het standbeeld. Ook had de dader een bebloede prop in de bosjes gegooid. Het bleek een zakdoek te zijn, waarmee hij zijn mes had schoongemaakt.’

Sommige daden lieten een afdruk achter, daar was hij van overtuigd. Sommige gebeurtenissen waren zo gruwelijk dat ze overblijfselen in de omgeving achterlieten. Terwijl hij hier zo stond, en de wind voelde, voelde hij bijna Madge's aanwezigheid, en zag hij haar in zijn geestenoog liggen, haar mond open, haar gezicht versteend in angst, haar ogen gevuld met regenwater.

'Door de ligging van het lijk gingen al snel geruchten de ronde, en de verdenking viel op een jonge priester die drie maanden daarvoor naar deze congregatie was verhuisd. Volgens de verslagen was het een vreemde vogel, een *loner*. Hij kon zich niet aanpassen aan de gemeenschap en vertoonde, zoals het in die tijd zo mooi werd genoemd, "afwijkend" gedrag. Hij is opgepakt en verhoord en pleegde, drie dagen na zijn vrijlating, op de brug bij de stadsmuren zelfmoord. Er zijn nooit andere verdachten geweest.'

Het was harder gaan regenen. Hij stond op, veegde de aarde van zijn handen en voelde de vervoering die hij altijd voelde als hij zo dichtbij de Dood was. Het was een gevoel van overgave, van absolute zekerheid. Conlon was ervan overtuigd dat je veel dingen in het leven kon beslissen, dat je veel ruimte voor fouten of keuzes had, maar dat de Dood was voorbestemd. De Dood kon je niet ontvluchten. Het was je onontkoombare noodlot. De Dood eiste niets anders dan overgave. Volledige overgave. Het loslaten van alles wat je in het leven had geaccumuleerd. Liefde, relaties, prestige en prestaties, dit alles stelde niets voor. De Dood was de absolute stempel, die het leven of God je zou geven.

Hij keek haar even aan. Haar haren waren in de regen donkerblond en plakten tegen haar schedel. Haar wollige witte jas was met regenwater doordrenkt. Zwarte strepen mascara stroomden over haar wangen, alsof ze roet hilde. Ze leek in deze tuin en setting een enigma, de vleselijke belichaming van de Heilige Maagd.

Er lag vervoering op haar gezicht. Een verrukking die hij maar al te goed kende.

‘Ik heb nooit over deze zaak gehoord,’ zei hij. Ze knikte dromerig, alsof hij zich in de marges van haar bewustzijn bevond. Ze had haar ogen gesloten en smakte met haar lippen, terwijl een gedachte of herinnering op haar tong smolt. *“Soms proef ik het verleden,”* had ze ooit naar hem geschreven. Hij wist nu wat ze bedoelde. *“Hoe groter de misdaad, des te zoeter de smaak.”*

‘De zaak is in een aantal boeken opgenomen, maar niet veel,’ zei ze na een poosje, nadat ze haar mond had geopend en het regenwater gedeeltelijk uit haar mond had laten stromen, en het andere deel met dezelfde vervoering in een aantal slokken door had geslikt. ‘Daarnaast is het overschaduwde door een veel spraakmakender geval.’ Ze wees naar de overkant van de binnenplaats. ‘Dat heeft hier om de hoek plaatsgevonden.’ Ze liep weer voor hem, leidde hem over een nauw pad naar de andere kant van het hek. De kathedraal torende boven hem uit als een doorweekte, grijze rotswand.

Hij had vaak dit soort wandelingen gemaakt in andere en grotere steden; soms op zichzelf, met een zelf uitgestippelde wandelroute, of via een toeristenbureau dat “spookwandelingen” organiseerde. Altijd langs de plekken waar de meest afschuwelijke dingen hadden plaatsgevonden, waar het verleden – door middel van verhalen of geruchten of herinneringen – naar het heden werden verplaatst. Iedereen, zo had hij ontdekt, had een fascinatie met de Dood. Hij kwam er alleen direct voor uit. Het waren nooit de geboorteplekken, maar de sterfplekken die werden herdacht.

Hij had dit eens aan zijn ex proberen uit te leggen toen ze een wandelroute door Edinburgh volgden; langs de ondergrondse tunnels waar ooit, in een ver verleden, hele bevolkingsgroepen waren opgesloten. *“Ze waren bang voor de pest. Vooral de armen moesten eraan*

geloven. Ze werden gezamenlijk opgesloten. Muren werden dichtgemetseld. Ook al was je niet ziek. Het schijnt dat de inwoners nog wekenlang gekerm onder de grond hoorden, dat vuisten tegen de wanden sloegen." Hij had zich dat voorgesteld. Het laatste restje licht voordat de muur werd dichtgemetseld. De drang tot overleven waardoor je in de vervuilde riolering van de dode lichamen at. Hoe lang zou het geduurd hebben in deze donkere gangen, zo vroeg hij zich af, voordat je zelf aan de ziekte bezweek? Dagen? Weken? Maanden?

Zijn ex begreep het niet. *"Walgelijk,"* had ze gezegd. *"Walgelijk. Er is meer dan de dood."*

Hij volgde Lydia door de struiken naar een grijze, lange straat, die als een halve maan om de kathedraal was gebouwd. Ze liep voor hem en draaide zich om de halve minuut weer om; ze vertoonde opnieuw dezelfde kinderlijkheid, hetzelfde enthousiasme, dat ze even daarvoor in de tuin verloren had. 'We zijn er bijna,' zei ze. Hij zag de straatnaam en wist waar ze naartoe gingen. Zijn maag voelde plotseling als een gespannen ballon. Hij had hierover gelezen. Hij had de officiële documenten bestudeerd. Ook hier bevond zich een onopgeloste moord.

'Ted Bundy,' zei Lydia terwijl ze een aantal dode bladeren van haar witte jas veegde, 'vertelde aan een journalist dat hij niet alleen opereerde, maar dat hij lid was van een geheime organisatie. Een organisatie van psychopaten. Onzin natuurlijk. Een psychopaat word je niet door een simpel lidmaatschap; ze opereren veelal alleen. Maar toch heeft die enkele uitspraak de dader van de volgende moord geïnspireerd, hij heeft...'

'...de naam van Ted Bundy op de muren geschreven,' maakte Conlon haar zin af, 'met het bloed van zijn slachtoffers.'

Ze stonden voor een opengebroken deur. Het enige gebouw in de hele straat dat leegstond. Het vierkante blauwe bordje met het nummer 10 erop stak fel tegen

de zilvergrijze muur af. De kamer achter de ramen was donker en leeg.

‘Sindsdien heeft niemand hier meer gewoond,’ zei ze, terwijl ze het trapje op liep en de deuropening betrad. Er lagen uitwerpselen en een vuilniszak in de gang. Het tapijt dat ooit groen was geweest, was nu met urine doorweekt. Dit was duidelijk een drugspand of een pand voor daklozen – mensen die zich niet voor de geschiedenis interesseerden. Een krot in een verder keurige straat.

‘Ze hebben tientallen keren geprobeerd het huis op te knappen,’ zei Lydia, terwijl ze de groene deurpost aanraakte. ‘Het kan maar niet worden verkocht...’

Hij herinnerde zich het huis, hij herinnerde zich de nieuwsberichten. Lydia had gelijk, deze misdaad overvleugelde alle andere misdaden. De hele streek was door deze daad beroemd geworden. Hoe heette het ook alweer? En toen wist hij het: “De Parkinsonmoord.”

‘De familie Parkinson kwam op 5 december 1990 thuis na een dagje uit en trof hun woning, zo staat in de verklaringen tenminste, opengebroken aan. De burens zouden later getuigen dat mevrouw Parkinson de politie wilde bellen, maar dat haar man al boos en verontwaardigd naar binnen was gestapt. De kinderen jengelden aan haar arm. Het hele gezin is toen voor het laatst levend gezien.’

Ze waren afgeslacht. De hele familie was afgeslacht. En nog meer dan dat, ze waren gefolterd. Volgens het autopsierapport lag mevrouw Parkinson urenlang op de eettafel vastgebonden, terwijl haar man en kinderen voor haar ogen werden vermoord. Haar man was opgehangen, op zijn kop, en letterlijk van boven naar beneden opengesneden. Toen had de dader zich op de kinderen gestort. Hij had ze in een jutezak gestopt en met een knuppel geslagen. Hij had het langst met haar gewacht.

Conlon liep de trap op. Zijn handen raakten de leuning aan. Hij snoof de geur van verrotting op. De grijze muur was donker door het regenwater. Vanuit deze positie kon hij de oneffenheden, daar waar de tegels elkaar net niet hermetisch raakten, in het gesteente zien. Hoe vaak hadden mevrouw en meneer Parkinson hier niet gestaan? Hoe vaak hadden ze hun woning niet in zich opgenomen? Hoe vaak had meneer Parkinson op deze plek niet over de Dood nagedacht?

Voordat Conlon naar binnen ging liet hij, net zoals Lydia, zijn hand op de deurpost rusten. De groene verf bladderde in de hoeken af.

‘De burens gingen ervan uit dat de familie Parkinson zelf de politie zou bellen. Toen ze een aantal uur later zagen dat de deur nog steeds was opengebroken, alarmerden ze de politie alsnog. Het was toen al te laat.’

Mevrouw Parkinson was doodgebloed. De kinderen waren doodgeslagen. De dader had met bloed op de muren geschreven: *“De groep van Ted Bundy”*. Met daarboven, zo bleek later, in kleine letters *“afz.”*

Conlon stapte naar binnen. De gang was nauw en muf. Het gelige behang begon in de vochtige lucht los te weken. Het tapijt sopte onder zijn schoenen. Het zeil in de keuken, aan het einde van de gang, bolde op. Iemand had de lades opengemaakt. Een vuilniszak lag opengescheurd. Vuilnis – waaronder papier, lege chipszakken, een rode emmer – lag over de vloer verspreid. Er lagen pannen en potten verroest en gebroken op de grond.

Alles ademde de Dood. Het gebouw was de Dood. Conlon kon zich voorstellen hoe iemand in de duisternis de familie opwachtte. Hoe hij ergens in de hoek stond, totdat ze allemaal naar binnen kwamen – *eerst de vader, dan de kinderen en dan de moeder.*

‘Volgens het rapport stond hij waarschijnlijk achter de deur van de huiskamer. Er zijn echter ook aanwijzingen dat hij in de keuken heeft gestaan.’

Conlon stak zijn nek uit en keek de keuken in. Het leek hem onmogelijk dat daar iemand kon staan, zonder te worden gezien. Vóór hem stapte Lydia rechts de huiskamer in. Een geur van urine, natte kalk en stront kwam hem tegemoet. Hij volgde haar en keek, zodra hij de langwerpige kamer instapte, die parallel liep met de gang en keuken, naar een witte muur. Was het zijn verbeelding of kon hij iets onder de witte verflaag waarnemen? Donkere letters met oneven rondingen. "Bundy". En daarboven: "groep".

'Hoe vaak ze het ook hebben geschilderd, zo gaat het gerucht, de letters komen door de verf heen. Ze kunnen het niet verklaren. Een van de redenen waarom het huis niet kan worden verkocht.'

De huiskamer was uitgewoond. De vloer was van tapijt ontdaan, de muren waren kaal, er lagen lege blikken op de grond, iemand had een slaapzak in de hoek gesmeten. De slaapzak leek met urine doordrenkt te zijn. In de andere hoek stond een gasbrander met een lepel en een vieze naald.

'Anderen zijn bang dat de dader terugkomt.'

Conlon kon zich herinneren dat iemand in de zaak was aangehouden. Een kantoormedewerker uit de buurt. Hij scheen maanden daarvoor brieven naar tijdschriften en kranten te hebben gestuurd waarbij het over de "groep van Bundy" had. Hij was door ze benaderd, zo had hij geschreven, hij had aan een "inwijdingsritueel" meegedaan. "Het zijn georganiseerde psychopaten in een internationaal netwerk. Er worden opnames van de slachtoffers gemaakt." De brieven waren nooit gepubliceerd. Niemand, naast de redacteurs, had de inhoud gelezen. De verdenking viel dus automatisch op hem.

"Ze gaan me doden," had hij bij zijn aanhouding gezegd. "Ze gaan me doden. Door me in de openbaarheid te brengen, hebben jullie me vermoord..."

Dat waren zijn laatste woorden, want tijdens zijn

ondervraging en zitting bij de rechter had hij zijn mond niet opgedaan.

‘De sporen kwamen niet overeen. Ze wilden de moorden heel graag in zijn schoenen schuiven, maar de bewijzen kwamen niet overeen. De politie heeft uiteindelijk besloten hem vrij te laten. Het was duidelijk, dachten ze achteraf, dat de beroemde uitspraak van Bundy meerdere mensen had geïnspireerd.’

Een saillant detail was dat de kantoormedewerker zes maanden na zijn aanhouding door een onbekende automobilist was doodgereden. ‘Ze vonden hem op straat,’ zei Lydia nu, ‘de auto is drie keer over hem heen gegaan.’

Lydia stond weer stil. Ze had dezelfde vervoering op haar gezicht die ze een half uur geleden ook in de tuin had gehad. Conlon kon het begrijpen. Ook hij voelde de aanwezigheid van het grootse, het onontkoombare, in deze ruimte. Zelfs als je de geschiedenis niet zou kennen, wist je dat hier iets gruwelijks had plaatsgevonden. De Dood had hier gewaard, had hier slachtoffers tot zich genomen, had de meest lelijke en afschuwelijkste kant van zichzelf getoond. In gedachten kon Conlon mevrouw Parkinson voor zich zien. Op een eettafel in de hoek waar nu de slaapzak lag. Haar pantykousen naar beneden gerold, haar rok omhoog geschoven, beide benen vastgebonden aan de tafelpoten, zodat ze daar gespreid lag. Haar man had in het midden van de kamer gehangen, vlak voor het raam.

‘Toch heeft niemand het gezien,’ zei Lydia, alsof ze zijn gedachten kon lezen. ‘Tientallen mensen moeten het huis hebben gepasseerd en niemand heeft naar binnen gekeken.’

Misschien hebben ze wel gekeken, bedacht Conlon, maar wat ze zagen was zo wereldvreemd dat de hersens het niet registreerden; een man met zijn buik opengereten, zwierend en zwaaiend aan een stuk touw.

‘In Nederland,’ zei Lydia, ‘hebben ze een bepaalde

feestdag. Hij heet Sinterklaas. Dezelfde Sinterklaas die wij hier de Kerstman noemen. Hij gaat op 5 december langs de huizen en geeft aan alle kinderen speelgoed.' Lydia keek hem plotseling aan. 'Het speelgoed komt in een jute zak, en volgens de verhalen worden stoute kinderen in de jute zak naar Spanje meegenomen.' Ze slikte. Een droog geluid in het midden van de kamer. Buiten kletterde het water tegen de ramen aan. 'De moorden vonden plaats op 5 december. De zak was van Nederlandse makelij.'

Toeval? Misschien... Maar hoe meer Conlon misdaadverhalen las, des te minder hij in toeval begon te geloven.

'Daarom worden deze moorden ook wel de "Sinterklaasmoorden" genoemd.'

Ze vouwde haar handen om haar lichaam en hui-
verde zichtbaar.

'Zelfs nu, terwijl het buiten warm regent, is het hier
ijskoud.'

Hij voelde weer die tweestrijd. Die strijd van hier willen blijven, verder in vervoering raken en tegelij-
kertijd die burgerlijke plicht om tijdens de eerste date een heer te zijn. *Je bent zelig*, hoorde hij zijn ex opnieuw zeggen. *Zieligzieligzieligzielig*... Hij keek van de muur naar haar haren, en zag hoe het regenwater naar beneden droop; haar jas was doorweekt en ze had kippen-
vel op haar armen en nek. Genoeg was genoeg. Zijn nieuwsgierigheid was bevredigd. Nu moesten hun buiken worden gevuld.

'Waar is dat café ook alweer,' vroeg hij, 'waar je het over had?'

Ze glimlachte, een voorzichtige glimlach, niet zo enthousiast als daarvoor en haalde haar schouders op. 'Niet zo ver hier vandaan.'

'Misschien moeten we wat gaan drinken en eten,' zei hij. 'Het wordt laat. Of wil je me nog andere moord-
plekken laten zien?'

Hij had het ironisch bedoeld, als een grap. Maar hij zag dat ze aarzelde. Ze was net zo verslaafd aan deze plekken als hij dat was. Ze schudde uiteindelijk haar hoofd. 'Niet vandaag,' zei ze. 'Misschien een andere keer.' Bij de laatste zin beet ze plagerig op haar lip. Hoe onhandig Conlon ook was met vrouwen, hij begreep, zonder enige twijfel, dat dit een uitnodiging was. Ze keek hem speels aan.

'Misschien hoef je vanavond nog niet terug.'

Na deze woorden leidde ze hem naar beneden, naar de voordeur, waar het licht buiten een zilveren kleur had gekregen. 'Weet je het zeker?' vroeg hij nog. Een domme vraag. Ze knikte en wees opnieuw met haar hoofd naar de deur. Hoewel ze hem uitnodigde, zo leek het tenminste, was ze stiller, bijna beduusd in haar gebaren, had ze niet de kracht en het enthousiasme dat ze daarvoor had getoond. Buiten glommen de straten door het regenwater. Er stroomden riviertjes langs de goot die afval meevoerden. De schors van de bomen tegenover het huis was door de regen zwart geworden. De lucht hilde boven deze stad. 'Geloof jij dat?' vroeg ze uiteindelijk aarzelend bij de uitgang, alsof ze voorzichtig verwoordde wat er in haar omging.

'Wat?' vroeg hij, terwijl hij de paraplu uitklapte. Ze was mooi, besloot hij, kwetsbaar en mooi. En tegelijkertijd, als hij de vonk in haar ogen goed interpreteerde, ook gevaarlijk.

'De Ted Bundy-club. Geloof jij dat er zoiets bestaat?'

Hij aarzelde. Starde peinzend naar de kathedraal die boven de daken uittorende, naar de wolken die nog lager en dreigender oogden dan voorheen, naar de grauwheid van de huizen die in dit licht nog grauwer leken. Hij probeerde zich opnieuw voor te stellen wat er hier op die beruchte dag was gebeurd. Het was een gewone dag, en dat waren gewone daken, en het waren gewone wolken die deze straten al duizenden malen in andere vormen hadden gepasseerd. Er was

op de stoep geen enkel teken of indicatie geweest dat er achter deze muren iets verschrikkelijks zou plaats vinden. Alles leek gewoon. En dat verwarde hem. Zoals het hem altijd verwarde. Er was een realiteit achter de sluiers die over het dagelijkse waren gedrapeerd, laag over laag, totdat de façade van de normaliteit, de illusie van gesteente en veiligheid, werd weggetrokken en het ware geraamte werd ontbloot. *Hier is de Dood schreeuwde het leven dan. Als je alles wegsnijdt, alles decimeert, blijft er alleen leegte over.*

Als hij in haar gezicht keek, schreeuwde dezelfde leegheid hem tegemoet.

'Geloof je het?' Haar ogen stonden hoopvol. Daar op de trap leek ze op een klein meisje, een kind, dat wilde geloven dat er geen monsters onder het bed bestonden, dat muren van steen waren, dat er geen laag van schone schijn over alles lag. Dat er in haar kast alleen maar kleding hing. *"Pappa doe alstublieft het licht aan."*

'Nee, ik geloof het niet,' zei hij uiteindelijk, peinzend. Hij geloofde zijn eigen woorden, hoewel zijn gedachten hier op de stoep alle kanten opging. De moord. Haar mooie lichaam onder die kleding. *Zielenpoot.* 'Lees de boeken van Ressler of Cullen. Ze stellen allebei dat een psychopaat vaak een buitenstaander is; iemand die zichzelf buiten de samenleving heeft geplaatst en werkelijk denkt dat hij niet langer een onderdeel is van het geheel.'

Niet langer een onderdeel van de sluiers. De benauwde en stinkende façade.

Hij wilde er meer aan toevoegen. Hij wilde uitleggen dat een ware psychopaat om deze redenen zijn slachtoffers kon objectiveren, omdat hij geloofde – juist omdat hij er niet langer aan deelnam – dat hij de realiteit kon manipuleren, de wereld naar zijn hand kon zetten en anderen datgene kon aandoen wat hem vroeger was aangedaan. Die afzondering was niet alleen

een feitelijke afzondering, in de diepste kern van zijn wezen was een psychopaat gescheiden van zichzelf en projecteerde hij zijn geïnternaliseerde woede naar de buitenwereld toe. Voor een psychopaat bestonden er geen sluiers, geen lagen, dat had hij al vroeg geleerd, slechts een constante vernedering en herinnering van iets dat hij had ondergaan. Hij leek daarom misschien nog het meest op een langspeelplaat die was blijven steken. Hij herhaalde het wegtrekken van de sluiers steeds opnieuw. Maar dit keer anders. Dit keer niet als een slachtoffer. Een psychopaat wilde een god zijn.

Hij wilde dat uitleggen, maar kon het niet.

‘De kans dat twee psychopaten elkaar ontmoeten en het ziektebeeld in elkaar herkennen is heel klein. Dat ze een groep vormen is praktisch onmogelijk. Teveel goden in een ruimte... Niet langer een afzonderlijk bestaan.’

Ze begreep hem niet, dat zag hij, maar hij liet het erbij.

‘Kom op,’ zei hij, ‘Laten we gaan eten. Ik heb honger. En jij ook.’

Ze knikte en kreeg een ogenblik het enthousiasme terug dat hij de hele dag had gezien. ‘Kom maar,’ zei ze, terwijl ze hem meenam door een wirwar van straten, stegen en plantsoenen die als een spinnenweb om de kathedraal waren aangelegd. Soms stond ze stil en wees hem een plek aan – moordplekken – andere keren trok ze hem mee. En terwijl hij naar haar keek – naar de verlopen mascara, de jas die aan haar lichaam kleefde, de blik van een geslagen hond – begreep hij waarom hij haar zo mooi vond. Ze was verval. Het verval zelve. Met haar gescheurde nylons en geverfde haar. Ze belichaamde het gezicht achter de make up en rouge. Het gezicht dat naakt was.

‘Daar is het,’ zei ze en wees naar een klein barretje op een hoek, waarvan hij de plek nooit meer kon achterhalen. Voor het raam hing een groen knipperend

neonlicht dat flitste in de zilveren namiddag. *Open*, flitste het. *Open-Open-Open-Open*. De glas-in-loodvensters waren gebrandschilderd. Tekeningen van kardinalen en veldslagen, van schreeuwende mensen op brandstapels. En daarachter rood licht, flakkerend, dat alleen maar van een open haard kon komen.

‘Sfeervol,’ zei hij.

Ze keek naar de taferelen in het glas. Taferelen die hem aan oude schilderijen deed denken.

‘Toepasselijk,’ voegde ze er aan toe.

Ze klikte weer met haar tong had opnieuw die glinstering in haar ogen. ‘Ik breng je naar de laatste moordplek toe.’

En met deze woorden stapte ze naar binnen. De warmte kwam hem tegemoet. Tientallen mannen en vrouwen hingen over de bar of zaten aan een tafel. Rode gezichten, verhitte blikken. Toen hij binnenkwam, werd het een seconde stil. Ze keken hem aan, loerend bijna, en begonnen vervolgens verder te praten.

Hij zag niet dat het groene neonlicht achter hem uitging.

‘Ik kom hier vaak,’ zei ze, terwijl ze hem naar een nis in de hoek bracht. Het dichtst bij het haardvuur. Ze had opnieuw die verkwikkende pas in haar loopje, ze glimlachte uitdagend over haar schouder, haar mascara stroomde inmiddels naar haar kin.

Hij zag niet dat de anderen achter hem opstonden. Dat iemand de deur dichtdeed.

‘Dit is mijn tweede thuis, en dit zijn mijn vrienden.’ Met deze woorden zwaaide ze naar de anderen om hen heen. Het viel hem toen pas op dat het weer stil was geworden. Dat je een speld kon horen vallen. Alsof iedereen, de hele ruimte, zijn adem inhield. Hij draaide zich om en zag ze allemaal naar hem kijken. Hun gezichten nog steeds rood, maar met een kwaadaardige glinstering in hun ogen.

‘Je had het mis, Conlon,’ zei Lydia nu. Ze giechelde,

zoals een klein meisje giechelde, en hij wist dat hij het mis had. Ze was niet bang voor monsters. Ze wilde geen veilige façade. Haar enthousiasme, haar bloed-dorst, ze had de leegte achter de sluiers al heen lang geleden ontdekt.

‘De Bundy-groep bestaat wel.’ Ze zei het alsof het een feit was. ‘En ik stel ze nu aan je voor.’ Hij keek opnieuw naar die gezichten. Rode, verhitte gezichten. Met zwarte gaten waar ogen behoorden te zijn, en ontblote tanden. Sommigen hielden een puntig mes vast. Ze konden niet wachten. Ze hadden dezelfde vervoering, dezelfde waanzin in hun blik. Als hagedissen likten ze hun droge lippen nat.

‘Houd hem vast,’ zei een man. ‘Gooi hem op de tafel.’

‘Nee, laten we hem ophangen.’

Onderwijl keek Lydia hem glimlachend aan. Nog steeds kinderlijk, nog steeds lief. Alle Jezus, nog steeds lief! Hij probeerde weg te vluchten. Te schreeuwen. Maar iemand legde een hand op zijn mond en hij werd met geweld op de tafel gesmeten.

‘Ja, jaa, jaaaa,’ krijste een tandeloze oude vrouw. ‘Trek zijn t-shirt uit.’ Hij zag de gezichten, die rode gezichten, zich over hem buigen.

‘Ik zei toch dat je niet naar huis zou gaan?’

Hij probeerde te schreeuwen. Zichzelf te vertellen dat dit niet kon, dat hij het niet moest geloven, dat dit alles een boze droom was.

‘Een nieuwe moordplek,’ grinnikte Lydia. Iemand liet een mes langs zijn lippen glijden. ‘Een nieuw verhaal.’

Zielenpoot, hoorde hij zijn ex opnieuw zeggen. Hij probeerde te schreeuwen. Hij probeerde echt te schreeuwen! *Zielenpoot...*

‘Bind hem vast,’ zei de een.

‘Ik heb een jute zak,’ zei een ander.

Gevolgd door haar stem. *Haar stem*: ‘Ik denk dat hij nu maar op reis moet gaan...’